

پسته، غریب اما...

پسته شاهمیوه معروف و معرف نام ایران بزرگ است. ارزشمندترین تحفه خوراکی در دید و بازدید و ملاقات‌های مقامات عالی کشورمان با همسایگان خارجی خود است.

قرن‌ها است که سفیر ایران و گرم‌کننده مراسم پذیرایی و تشریفات رسمی و غیررسمی است. ارزآوری و اشتغال‌زایی و گردش امور اقتصادی آن می‌تواند و باید که موجبات ارتقاء جایگاه اقتصادی ایران شود.

پسته اصلاً محصولی از ایران است و هیچ‌گونه مدعی و معارضی در دایره‌المعارف‌ها و کتاب‌های مرجع ندارد.

با این همه چرا مدت‌ها است این طلای سبز، زندگی‌زا، کارآفرین و سرمایه‌ساز مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. چرا دنیا دایماً در حال رقیب تراشیدن برای پسته ایران است و حتی در خود ایران هم رقیب برای تعاونی تراشیده می‌شود تا موازی‌کاری به ضرر کشاورز تمام شود. چرا مدیران بی‌ادعای کشور که در عرصه‌های مختلف صنعت پسته (باغداری، خدمات تولید، بسته‌بندی، بازاریابی، فروش، صادرات و تبدیل آن به کالاها و دستگاه‌های مورد نیاز هموطنان) فعالیت می‌کنند نمی‌توانند نظرات خود را برای بهبود این رویه مطرح کنند و دولت، بانک‌ها و نهادهای مسوول از آنها بهره‌برداری نمایند. راستی تکلیف حدود ۳ میلیون نفر که از طریق کاشت، برداشت محصول

پسته و خدمات وابسته به آن زندگی می‌کنند چه خواهد شد.

ماهنامه دام، کشت و صنعت با توجه به مسایل فوق، گفت‌وگویی اختصاصی با آقای علی صفریان از مدیران جوان کشور در صنعت باسابقه پسته انجام داده است.

آقای علی صفریان دانش‌آموخته رشته مدیریت بازرگانی است و حدود ۸ سال تجربه بازرگانی و بازاریابی خود را دیر زمانی است در امور فنی و کارشناسی و تولید پسته به کار بسته است، وی همچنین در رابطه با بررسی بازارهای جهانی، از چند کشور جهان دیدار و با تجار آن کشورها مذاکره داشته است که این خود از شاخصه‌های مهم یک مدیر موفق است.

مجمع عمومی عادی خود را که در آن، قیمت خرید پسته معین می‌شد برگزار کند. در نتیجه کنترل بازار جهانی از دست ایران خارج شد و به دست تولیدکنندگانی افتاد که در انتظار فرصت نشسته بودند و آمریکا که مهمترین آنها بود توانست حتی در بازار سنتی ایران در اروپا نیز نفوذی به دست آورد که شایسته‌اش نبود. البته آمریکا با تحقیقات مناسب و حمایت از تولیدکنندگان کشورش باعث بهبود کمی تولید و کاهش هزینه تولید شده مثلاً برداشت پسته را مکانیزه کرده است.

منطقه رفسنجان و کرمان همواره به عنوان کانون پسته ایران در جهان شناخته شده است، در حالی که امروز در بسیاری از نقاط کویری ایران پسته تولید می‌شود. آیا محصول استان کرمان به ویژه باغات رفسنجان امتیازی نسبت به سایر نقاط دارد؟

توسعه دامنه کشت پسته به مناطق دیگر که امروز به بیش از ۱۴ استان هم رسیده است، در پی شور و شوقی اتفاق افتاد که کشت و برداشت پسته در باغداران نقاط مختلف کشورمان برانگیخت.

بهتر است بدانید که پیش از تاسیس شرکت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان چنین شوقی حتی در استان کرمان و رفسنجان هم وجود نداشت چرا که باغداران پسته نمی‌توانستند از منافع محصول خود بهره‌مند شوند. تعاونی به آنان امکان داد که برای نخستین بار وارد

نخستین سوال به بحث شرایط فعلی بازار پسته ایران و دلایل این وضعیت اختصاص یافته است.

در حال حاضر هیچ یک از محصولات کشاورزی در جهان از وضعیت خوبی برخوردار نیست. رکود اقتصادی بین‌المللی از قدرت خرید مردم جهان کاسته و در نتیجه این وضعیت روی میزان خرید پسته نیز که محصولی لوکس به شمار می‌آید تأثیر گذاشته است. البته مشکلات بازار جهانی پسته ایران از مسایل دیگری نیز ناشی می‌شود که بی‌توجهی به نیازهای صادراتی آن از سوی دولت و منابع بانکی یکی از مهمترین آنها است.

حتماً اطلاع دارید که در چند سال اخیر بانک‌های داخلی از دادن اعتبار برای خرید تضمینی محصول تولیدکنندگان به بهانه‌های مختلف امتناع کردند و در نتیجه شرکت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان که نبض بازار جهانی را در اختیار داشت به تدریج به حاشیه رانده شد و توانست تدابیر مدیریتی و هدایت امور قیمت‌گذاری پسته در سطح جهان را ادامه بدهد. جالب‌تر این که در حالی که آمریکا یک متولی تصمیم‌گیری و هدایت قیمت‌گذاری پسته دارد در ایران یک رقیب هم برای تعاونی پسته رفسنجان تراشیده شد تا موازی‌کاری به ضرر کشاورزان تمام شود.

امسال تعاونی حتی نتوانست مانند همیشه در اواخر شهریور،

مزیت وام‌های بی‌بهره که در قانون تعاون برای این بنگاه‌ها در نظر گرفته بهره‌مند شود در نتیجه میلیاردها ریال از درآمد پسته‌کاران به عنوان بهره به سیستم بانکی پرداخت شده است.

این در حالی است که پسته‌کاران آمریکایی از انواع مزیت‌ها و از جمله وام‌های بدون بهره ارزان استفاده می‌کنند و می‌توانند قیمت تمام شده محصول خود را در سطح قابل رقابتی نگه دارند. متأسفانه دولت حتی مابه‌التفاوت نرخ ارز به میزان ۵۰ تومان در هر هکتار را به صادرکننده پرداخت نمی‌کند.

چه انتظاری از سازمان‌های مسوول تصمیم‌ساز، تصمیم‌گیر و مجری دارید تا پسته جایگاه شایسته خود را باز یابد؟

در حال حاضر دولت محصولات کشاورزی متعددی را تحت تضمین خرید خود قرار داده و اعتبارات کلانی را برای خرید و جمع‌آوری آنها هزینه می‌کند که در اکثر موارد غیرقابل برگشت هستند در حالی که به جمع‌آوری محصول پسته نه تنها کمکی نمی‌کند بلکه حتی از دادن اعتبارات با بهره نیز خودداری می‌کند.

یعنی دست سیستم بانکی را می‌بندد تا به بهانه‌های مختلف از دادن اعتبار برای خرید پسته خودداری کنند. بنابراین تنها انتظاری که وجود دارد این است که دولت جایگاه واقعی صنعت پسته را درک کند و فراموش نکنیم که باغداران پسته، بالاترین سهم را در صادرات غیرنفتی و صادرات محصولات کشاورزی دارند، پس به همان اندازه مستحق کمک و همراهی هستند. علاوه بر این در صورتی که تعاونی بتواند از اعتبارات بدون بهره مانند همه تعاونی‌های دیگر بهره‌مند شود دیگر حتی به کمک دولت هم نیازی نیست.

دولت اگر به بانک‌ها دستور دهد که بهره‌های پرداختی تعاونی در طول این دو دهه را به اعضاء تعاونی باز پس دهند دیگر هیچ بدهی بانکی در پرونده تعاونی باقی نخواهد ماند تا بهانه‌ای به دست بانک‌ها بدهد که از دادن اعتبار به این شرکت بزرگ با بیش از ۷۵ هزار عضو خودداری کنند.

در حالی که ایران از نظر پسته مقام اول جهان را دارد چه برنامه‌هایی موجب رکود بازار پسته ایران شده است؟

به دلایل رکود پسته ایران در سوالات قبلی پاسخ گفته‌ام اما مشکل پسته هم بی‌شبهت به مشکل زعفران نیست. می‌بینید که در آن جا نیز با وجود این که مزیت اول جهانی را داریم به دلیل فعالیت عوامل واسطه و صدور بی‌رویه و غیراستاندارد آن، دچار رکود شده و مصلحت تولیدکنندگان فدای منفعت گروهی سوادگر متفرقه می‌شود. البته در مورد پسته در حالی که به عوامل متفرقه اجازه صادرات

بازارهای جهانی شوند.

در آن زمان تولید پسته به زحمت به ۳۰ هزار تن در سال می‌رسید و صادرات آن نیز چیزی کمتر از ۱۰ هزار تن بود. در حالی که تعاونی توانست با ترغیب تولیدکنندگان و اطمینان دادن به آنها، که عوامل واسطه را از تجارت پسته کنار خواهد گذاشت سطح باغات را به بیش از ۴۰۰ هزار هکتار برساند که بیشتر آنها هم در استان کرمان و منطقه رفسنجان احداث شد.

در نتیجه محصول پسته نیز ده برابر شد و به حدود ۳۰۰ هزار تن رسید و شرکت تعاونی را به بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده محصول پسته تبدیل کرد زیرا ۵ الی ۷ کیلوگرم پسته به اندازه یک بشکه نفت قیمت دارد.

در مورد کیفیت پسته منطقه کرمان و رفسنجان و فرق آن با محصول سایر استان‌ها باید گفت که همه باغات پسته کشور از نهال‌هایی استفاده کرده‌اند که در کرمان و رفسنجان تولید شده است. بنابراین میان کیفیت محصول تفاوت ماهوی مشخصی وجود ندارد اگر چه منطقه کرمان همیشه بهترین موقعیت را برای تولید محصول مرغوب همچنان در اختیار خود نگه داشته است و به همین دلیل به نظر می‌رسد تلاش دولت در تامین آب بیشتر برای اراضی رها شده رفسنجان و کرمان و تحقیق برای کاهش مصرف آب در باغات پسته این منطقه بهتر از توسعه باغات به همه استان‌ها است.

قیمت تمام‌شده پسته در ایران چقدر است و آیا قابل رقابت با سایر کشورها است؟

برخلاف تصور عمومی قیمت تمام‌شده محصول پسته در ایران بسیار بالاتر از کشورهای دیگر به خصوص آمریکا است و تنها دلیلی که موجب می‌شود مصرف‌کنندگان جهانی، پسته ایران را بیشتر بپسندند کیفیت آن است.

محصول پسته آمریکا هم از نظر شکلی و هم طعم به هیچ عنوان قابل مقایسه با پسته ایران نیست و می‌بینیم که هیچ یک از مصرف‌کنندگان نیز روی آمریکایی بودن محصول خود تبلیغ نمی‌کنند و بیشتر به پسته ایران می‌بالند. قیمت پسته ایران گران تمام می‌شود چرا که دولت هم کمک‌های خود را از این بخش دریغ کرده و حتی اعتبارات مالی را نیز با نرخ تجاری در اختیار تعاونی تولیدکنندگان پسته قرار می‌دهد.

یادآوری می‌کنم که در دو دهه اخیر تعاونی نتوانسته است از

مدیریت تولید و فروش پسته می‌باشد. به عنوان مثال در کشور آمریکا، تنها یک شرکت به صورت مستقل متولی تصمیم‌گیری در بخش تولید و فروش پسته فعال است که سیاست‌های کلی را در جهت تولید هر چه بیشتر و حمایت از تولید و فروش در استانداردهای بالاتر به عهده دارد. به نظر می‌رسد سپردن امر مدیریت و تصمیم‌گیری در بخش تولید و فروش پسته به یک شرکت یا مجموعه که دارای سابقه در این زمینه باشد بتواند با استفاده از تجارب به دست آمده و نظرات کارشناسی باعث اصلاح سیاست‌گذاری در این صنعت و در نهایت برون‌رفت از حالت رکود کنونی که بر بازار پسته ایران سایه افکنده است بشود. شرکت تعاونی پسته با داشتن سابقه طولانی در این زمینه می‌تواند متولی خوبی برای پیاده کردن این امر گردد و این نیز محقق نخواهد شد مگر با حمایت و پشتیبانی همه‌جانبه دولت.

پیشنهاد دیگر این است که دولت اجازه دهد تعاونی باتوجه به تجربه سابق خود در امر واردات خودروهای وارداتی مورد نیاز بازار ایران به عنوان جایزه صادراتی بتواند با سود گمرکی ۳۰ الی ۵۰ درصد، ماشین وارد کنند تا این چرخه موجب گردش ارز و سود مطلوب برای تعاونی و اعضاء آن شود و کاهش سود ناشی از نوسانات بازار جبران شود.

داده شده است که محصول صادراتی تعاونی باید به تایید استانداردهای اروپایی برسد و برای رسیدن به سطح این استانداردها تعاونی میلیاردها اعتبار برای ساخت سیلوها، انبارها و سیستم‌های جمع‌آوری و نگهداری و فرآوری و میلیاردها اعتبار دیگر برای خرید تجهیزات درجه‌بندی، بسته‌بندی و کاهش امکان آلودگی محصول به سم آفلاتوکسین هزینه می‌کند و این هزینه‌ها طبعاً قیمت تمام‌شده محصول پسته را بالاتر می‌برد. از سوی دیگر تعاونی از زمان تاسیس یک شرکت غیرانتفاعی مانده و سود حاصله از عملکرد خود را نیز میان اعضای تعاونی تقسیم کرده است.

بنابراین بدون دسترسی به اعتبارات ارزان و مناسب بانکی قادر به ادامه فعالیت و حفظ تسلط خود بر بازارهای داخلی و بین‌المللی پسته نیست و من امیدوارم که دولت این هشدارها را جدی بگیرد و موانع فعالیت تعاونی را از پیش پای تولیدکنندگان پسته بردارد.

راهکارهای پیشنهادی برای بهبود وضعیت بازار پسته ایران ارایه می‌دهید که قابل اجرا باشد؟

راهکار اصلی و اثرگذار خاتمه دادن به بحران پسته و خروج از وضعیت رکود فعلی، استفاده از مدل‌های به روز و امتحان پس داده جهانی در زمینه

گزارش برگزاری دومین جشنواره دنیای تغذیه، سلامت کودکان و نمایشگاه تخصصی غذای سالم

مصرف‌کنندگان بپردازد. حضور تولیدکنندگان صنایع غذایی سالم کشور در این نمایشگاه و معرفی و تقدیر از واحدهای برتر، از دیگر برنامه‌های این نمایشگاه بود.

در این جشنواره ۶۰ واحد تولیدی و خدماتی مرتبط با تغذیه و سلامت کودکان آخرین تولیدات و دستاوردهای خود را در معرض دید عموم گذاشتند.

براساس هماهنگی به عمل آمده با سازمان آموزش و پرورش تهران، در طول برگزاری این رویداد حدود ۱۰۰ واحد آموزشی در کلیه سطوح از این جشنواره و نمایشگاه بازدید کردند، این در حالی است که پایگاه اطلاع‌رسانی آنفلوآنزای نوع A نیز همزمان به نحوه مقابله و پیشگیری این بیماری می‌پرداخت.

در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه از واحدهای فعال و نمونه نیز تقدیر به عمل آمد.

در راستای سیاست‌های برنامه‌ریزی شده در بخش توسعه سلامت کشور دومین جشنواره دنیای تغذیه، سلامت کودکان و نمایشگاه تخصصی سالم با همکاری و نظارت وزارتخانه‌های بهداشت در زمان آموزش پزشکی، آموزش و پرورش، دانشگاه علوم پزشکی ایران، شهرداری تهران شرکت‌نما طرح خاورمیانه و سایر دست‌اندرکاران مرتبط در این حوزه، با هدف اشاعه فرهنگ تولید و مصرف غذای سالم و استاندارد، و با شعار غذای سالم، جامعه سالم، محور توسعه پایدار از تاریخ ۳ لغایت ۶ آذر ۱۳۸۸ در مرکز آفرینش‌های فرهنگی، هنری کودکان تهران «حجاب» برگزار شد.

این رویداد ملی که در دو بخش جشنواره فرهنگی و هنری و نمایشگاه تخصصی غذای سالم و با حضور تولیدکنندگان محصولات غذایی سالم و استاندارد برگزار گردید بر آن بود تا در دومین سال برپایی خود، به معرفی الگوهای صحیح تغذیه در کودکان و

بازرگانی سروش باران

واردات ، تهیه و توزیع لوازم کشاورزی و باغبانی

تلفن : ۸۸۶۸۶۴۲۹- ۸۸۶۸۷۶۲۵

دورنگار : ۸۸۶۸۲۵۷۵

www.soroshbaran.com

آدرس دفتر مرکزی : تهران ، سعادت آباد ، خیابان علامه طباطبائی جنوبی ، پلاک ۹۱ ، طبقه دوم ، واحد ۴